Outlook

Binnenkort: wettelijke taak suïcidepreventie voor gemeenten

Van [redacted]@113.nl>
Datum Do 18-9-2025 17:35
Aan [redacted]

2 bijlagen (3 MB)
Lokaal beleid suïcidepreventie en GR2026.pdf; Oproep 113 Integrale suïcidepreventie Doen wat werkt (landelijke verkiezingen).pdf;

Let op: Deze mail komt van buiten onze organisatie. Help mee om onze organisatie veilig te houden en denk na voordat je op een link klikt of een bijgevoegd bestand opent.

Geachte woordvoerders zorg en geachte griffie,

Gemeenten staan dichtbij hun inwoners en spelen zo een cruciale rol in preventie en ondersteuning.
Dat geldt binnenkort ook voor suïcidepreventie: als de Wet integrale suïcidepreventie in werking treedt op 1 januari 2026.

Wij houden uw raad graag op de hoogte van de ontwikkelingen sinds het bericht onder deze mail en bijlage 1:

- Het **routeplan** naar een stevig lokaal actieplan in 5 stappen is **verder uitgewerkt** op de website voor gemeenten: Gemeenten | 113 Zelfmoordpreventie
- Nieuw is de **pagina** van 113 speciaal **voor raadsleden**, met voorbeeldmoties, raadsvragen en handvatten: Wat kan ik als gemeenteraadslid doen? | 113 Zelfmoordpreventie
- En, *last but not least*, de oproep van 113 voor de landelijke verkiezingen:
  - Maak totaal **€ 30 miljoen** vrij voor gemeentelijk suïcidepreventiebeleid.
  - Ofwel € 20 miljoen ***extra*** bovenop de huidige € 10 miljoen. Zie bijlage 2.

Uw inzet is hard nodig, want nog steeds overlijden er elke dag gemiddeld vijf mensen door suïcide in Nederland.
En nog veel meer mensen doen een poging. De impact hiervan op families, vrienden en de samenleving is enorm.

Wat kunt u doen?

- Agendeer suïcidepreventie en implementatie van deze nieuwe wettelijke taak in uw raad.
- Geef suïcidepreventie een plek in uw verkiezingsprogramma.

Meer informatie of sparren over wat u voor uw gemeente kunt doen?
Neem dan contact op met [redacted]

Veel succes en

met vriendelijke groet,

[redacted]
Public Affairs

113 zelfmoord preventie

AHTC gebouw, B-vleugel, 5e verdieping
Paasheuvelweg 25, 1105 BP Amsterdam
020-3 113 883 (Algemeen)
[redacted]
113.nl

Deze informatie kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u dit bericht onterecht ontvangt, wordt u verzocht ons te informeren en het bericht te verwijderen. 113 Zelfmoordpreventie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Zie ook de disclaimer en algemene voorwaarden op: 113.nl

---

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 2 mei 2025 15:38
Aan: griffie@gemeente.nl
Onderwerp: Verzoek door te sturen: gemeentelijk beleid suïcidepreventie

Geachte griffie,

Elke dag overlijden in Nederland gemiddeld vijf mensen door suïcide.
Nog veel meer mensen doen een poging.
De impact hiervan op families, vrienden en de samenleving is enorm.

Gemeenten staan dichtbij hun inwoners en spelen zo een cruciale rol in preventie en ondersteuning.
Binnenkort treedt een wetswijziging in werking die ook gemeenten de taak geeft beleid te voeren op het gebied van suïcidepreventie.

Graag verzoek ik u deze mail en de bijlage door te sturen aan de verschillende fracties in uw gemeenteraad. In het bijzonder aan de woordvoerders zorg.
Wij hopen dat zij dit onderwerp agenderen door actief betrokken te zijn bij de invulling van het gemeentelijk beleid.

Mocht u of de raadsleden vragen hebben of behoefte hebben aan verdere informatie, dan hoor ik dat graag.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Public Affairs / Bestuurssecretaris

113 zelfmoord preventie

AHTC gebouw, B-vleugel, 5e verdieping
Paasheuvelweg 25, 1105 BP Amsterdam
020-3 113 883 (Algemeen)
[redacted]
113.nl

Ontvang elke 6 weken nieuws over suïcidepreventie in je mailbox

Deze informatie kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Indien u dit bericht onterecht ontvangt, wordt u verzocht ons te informeren en het bericht te verwijderen. 113 Zelfmoordpreventie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend. Zie ook de disclaimer en algemene voorwaarden op: 113.nl

Nieuw per 1 januari 2026:

Gemeenten medeverantwoordelijk voor suïcidepreventie. Hoe neem je dat op in je verkiezingsprogramma?

113 zelfmoord preventie

Mei 2025

Betreft: Zet lokaal suïcidepreventiebeleid in uw verkiezingsprogramma

Geachte lezer,

Suïcidepreventie wordt ook een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Gemeenten kunnen dit suïcidepreventiebeleid zelf vormgeven, met structureel budget vanuit de Rijksbegroting.

Positieve ervaringen zijn er al met een bewezen effectief en goed uitvoerbaar model voor lokale suïcidepreventie. 113 heeft dit model voorzien van een stappenplan.

Neem suïcidepreventie op in uw programma voor de gemeenteraadsverkiezingen. Zodat het in zicht blijft tijdens de formatie en er daadwerkelijk invulling aan wordt gegeven. Want alleen samen kunnen we suïcides voorkomen.

Neem bijvoorbeeld op:
→ **[Partij] wil zo snel en goed mogelijk invulling geven aan suïcidepreventie, toegesneden op onze lokale situatie.**

Hierna – en via deze link – meer over wat er door deze wet voor gemeenten verandert.

Met vriendelijk groet,

Monique Kavelaars
Bestuurder 113 Zelfmoordpreventie

113 Zelfmoordpreventie
AHTC, B toren 5e verdieping
Paasheuvelweg 25
1105 BP Amsterdam

+31 (0)20 3113 883
info@113.nl
113.nl

KvK 17 23 75 27
IBAN NL40 RABO 0136 0505 65

Wat gaat er veranderen?

- Per 1 januari 2026 wijzigt de Wet publieke gezondheid.
- 86% van de gemeenten heeft nog geen suïcidepreventiebeleid.
- Er ligt een bewezen effectief en goed uitvoerbaar model klaar.
- Van tijdelijk naar structureel gefinancierd: suïcides voorkom je met lange termijn beleid.

De drie pijlers voor suïcidepreventie in de nieuwe wet

Landelijk
Ministers maken beleid om suïcides en suïcidepogingen te voorkomen (met VWS voorop)

Gemeentelijk
Gemeenten maken beleid om suïcides en suïcidepogingen te voorkomen

Elke 4 jaar stelt de gemeente al het regionaal gezondheidsbeleid op. Suïcidepreventie wordt daar onderdeel van.

Van alle mensen die overlijden door suïcide, was 60% niet in zicht van de zorg. Zij zijn wel in zicht van de wijk.

Er zijn al voorzieningen in de wijk op tal van risicofactoren, zoals eenzaamheid, schuldenproblematiek. Daarmee kan de gemeente een doorslaggevende rol spelen. Met een actieve benadering van risicogroepen, trainen van sleutelfiguren en publiekscampagnes.

€10 miljoen p/j beschikbaar

Gemeenten mogen dit beleid zelf vormgeven.

Alle gemeenten aan de slag met lokaal suïcidepreventie beleid

Individueel
Een gratis en anonieme 24/7 beschikbare hulplijn wordt geborgd

Het model voor suïcide-preventie bij gemeenten

De bewezen effectieve methode waar meer dan 50 gemeenten al mee werken

Stap 1: **In kaart brengen lokale situatie**
Breng het aantal suïcides en de kenmerken van de betrokkenen (zoals geslacht, leeftijd, inkomen en burgerlijke staat) in kaart en maak een analyse van de belangrijkste risicogroepen en risicofactoren:
113.nl/wat-kan-ik-doen/gemeenten/voorbereidingsstappen

Stap 2: **Zorg voor leiderschap en bestuurlijk draagvlak**
Installeer een stuurgroep met lokale bestuurders, met een wethouder als ambassadeur:
113.nl/wat-kan-ik-doen/gemeenten/voorbereidingsstappen/stap-2

Stap 3: **Stel een lokale coördinator aan**
De spin in het web voor de netwerksamenstelling, secretaris van de stuurgroep en met aansturende rol voor het actieplan:
113.nl/wat-kan-ik-doen/gemeenten/voorbereidingsstappen/stap-3

Stap 4: **Start samenwerking op**
Stel een kerngroep op van lokale partners om beleid en een actieplan te maken en uit te voeren:
113.nl/wat-kan-ik-doen/gemeenten/voorbereidingsstappen/stap-4

Stap 5: **Ontwikkel een actieplan suïcidepreventie**
Ontwerp acties op ieder component van het EAAD model (zie ook volgende pagina) tot een samenhangend lokaal suïcidepreventiebeleid:
113.nl/wat-kan-ik-doen/gemeenten/voorbereidingsstappen/stap-5

Meer informatie

Met het stappenplan en informatie op de website van 113 komt een nieuwe regio snel uit de startblokken. Via de website van 113 is veel informatie te vinden over beschikbare gatekeeperstrainingen. Ook vind je informatie over risicogroepen en specifieke handvatten. Hier vindt u de Uitvoeringstoets van de VNG.

Het is mogelijk om lokaal aan te sluiten bij onze landelijke campagnes. 113 heeft als nationale organisatie voor suïcidepreventie veel ervaring opgebouwd en staat voor iedereen klaar met raad en daad op maat.

Huisarts Van Niekerk over Sumona
(SUïcidepreventie, MOnitoring en NAzorg):

'Ik heb regelmatig slechte nachten gehad, omdat ik vreesde dat een patiënt er na het weekend niet meer zou zijn. Wat je zoekt op zo'n moment, is iemand die je vertrouwt en die snel inzetbaar is, zodat je de verantwoordelijkheid over je patiënt kunt delen. Sumona biedt dat alternatief, waardoor ik als huisarts het gevoel heb er niet alleen voor te staan.'

Achter een hoge bloeddruk kan een hele wereld schuil gaan

Met de lokale sportvereniging, GGZ, Sociaal Wijkteam én gemeente heeft Arnhem de module suïcidepreventie toegevoegd aan de bestaande gezondheidscheck in achterstandswijken. Naast een lichamelijke check screent Arnhem ook op eenzaamheid én suïcidaliteit. Een laagdrempelige manier voor alle inwoners (met name mannen van middelbare leeftijd) om te weten hoe het nou echt met ze gaat en wat er schuilgaat achter "die zeurende rugpijn" of "hoge bloeddruk". In gemeente Arnhem is bovendien het centrum voor Levensvragen en Suïcidepreventie geopend.

Leren door evalueren

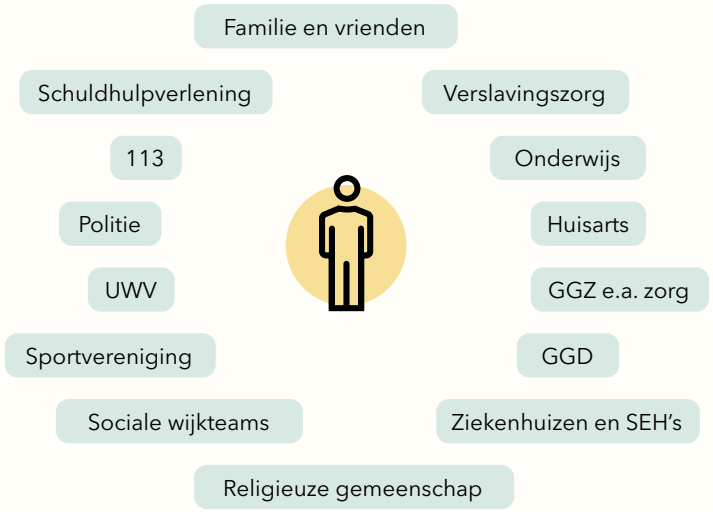
Suïcidepreventie vraagt om maatschappelijke verandering. Daartoe wordt suïcidepreventiebeleid elke vier jaar op- dan wel bijgesteld. Over de voortgang verantwoorden gemeenten aan hun gemeenteraad en de Staatssecretaris aan de Kamer.

Dat vraagt monitoring die inzichtelijk maakt of we de juiste dingen, op de juiste manier doen. Maatschappelijk baten- / impactmanagement kan antwoord geven op die vragen.
Je vertaalt de impactdoelstellingen in concrete, meetbate indicatoren. Zoveel mogelijk op basis van bestaande data.

Zo weet je of je goed op weg bent en bepaal je de doelen voor de komende periode. Denk niet alleen aan het aantal suïcides, maar ook aan het aantal getrainde sleutelfiguren rondom risicogroepen en bij Sumona aangesloten huisartsen.

Alleen door er naar te vragen worden suïcidale gedachtes zichtbaar

Formele en informele hulpverleners bieden een vangnet om zelfdoding te voorkomen. Al hun acties vormen samen een groter geheel en hebben impact. Denk aan:

Lokaal suïcides voorkomen kan alleen samen

Onderstaand bewezen effectief preventiemodel* wordt wereldwijd uitgevoerd en vormt een vangnet in de regio.

TOEGANG TOT DODELIJKE MIDDELEN BEPERKEN

PUBLIEKSCAMPAGNE

Taboe rondom het praten over zelfdoding doorbreken en durven vragen naar suïcidale gedachten. Mediarichtlijnen.

GATEKEEPERSTRAINING

Sleutelfiguren in het netwerk equiperen om signalen te herkennen, bespreekbaar te maken en mensen naar hulp te leiden.

RISICOGROEPEN

Vroeg signaleren en benaderen van groepen met een hoger risico op overlijden door zelfdoding.

NETWERKBREDE SAMENWERKING

Samenwerkingsafspraken zodat alle lokale partners binnen en buiten de zorg hun rol pakken.

*Bron: *European Alliance Against Depression (EAAD).*

Wethouder Marjon van der Ven, gemeente Hoorn, VVD:

"Als gemeente kun je het verschil maken door actief mee te helpen om dit taboe-onderwerp op de kaart te zetten. Hoorn heeft hierin goede ervaringen opgedaan met steun van 113 Zelfmoordpreventie. Andere gemeenten kunnen hier hun voordeel mee doen."

Oproep van 113

→ **Neem suïcidepreventie op in uw verkiezingsprogramma. Zodat het in zicht blijft tijdens de formatie en er daadwerkelijk invulling aan wordt gegeven.**

→ **Voorbeeld:**
Suïcidepreventie is per 1 januari 2026 ook een gemeentelijke taak. [Partij] wil zo snel en goed mogelijk invulling geven aan suïcidepreventie, toegesneden op de lokale situatie.

Wat gaat jouw politieke partij doen?

Suïcidepreventie kan alleen samen. We zijn allemaal onderdeel van de oplossing!

Kijk op
Gemeenten | 113 Zelfmoordpreventie

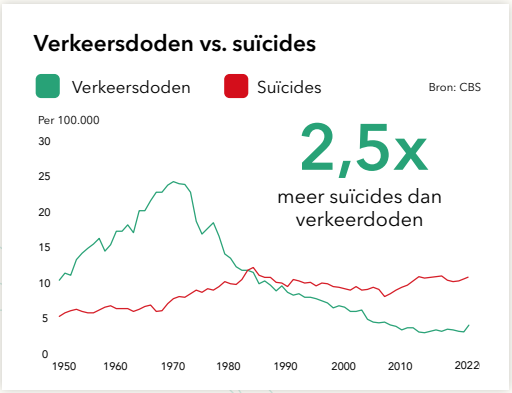
Facts en figures

Naar een land waar niemand eenzaam en radeloos sterft door suïcide

Doodsoorzaak **nummer 1** onder **jongeren** van 10 tot 30 jaar

Doodsoorzaak **nummer 2** onder mensen van **15 - 64** jaar

Iedere zelfdoding raakt gemiddeld **135** mensen (per jaar meer dan 250.000)

184.515
hulpvragen bij 113 in 2023

Subsidie ijken op gem. groei 20% per jaar bij streven van 95% bereikbaarheid.

60%
suïcides niet in beeld van zorg

Achtergrond

Elke dag overlijden gemiddeld 5 mensen eenzaam en radeloos suïcide in Nederland. Jaarlijks zijn dat bijna 1.900 mensen. Dat zijn 2,5x zoveel doden als bij verkeersongevallen. Suïcide is de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren van 10 tot 30 jaar. Het verdriet van een suïcide raakt zo'n 135 mensen, dat zijn per jaar meer dan 250.000 mensen, vergelijkbaar met het aantal inwoners van Eindhoven. Van alle mensen die overlijdt door zelfdoding was 60% niet in zicht van de geestelijke gezondheidszorg. Maar die zijn wel in beeld bij óns allemaal.

86%
van de gemeenten heeft nog **géén** beleid voor suïcidepreventie

Bijna **25%**
van de mensen die het afgelopen jaar een suïcidepoging deed, had problematische schulden

Ruim **700.000**
Nederlandse huishoudens hebben problematische schulden

Mensen met schulden hebben **2x**
zo vaak suïcidale gedachten als mensen zonder schulden

Gemiddeld **5** **zelfdodingen** per dag
1.862 in 2023
Bron: CBS

1 op de 2
heeft de huisarts nog gezien in hun laatste maand

4 op de 10
suïcides is door mannen tussen de **40 - 70** jaar

Verkiezingen 2025

Integrale suïcidepreventie: doen wat werkt

113 zelfmoord preventie

Juli 2025

Onderwerp: De Wet integrale suïcidepreventie van papier naar praktijk

Geachte lezer,

Voor alle mensen met depressieve en suïcidale gedachten is het hoopgevend dat op 1 januari 2026 de Wet integrale suïcidepreventie in werking treedt. Maar dan moeten we nu wel gaan doen wat werkt. Want een wet verandert de wereld niet vanzelf.

Om mensen die hulp nodig hebben echt te helpen, moeten we de kracht mobiliseren van 18 miljoen buren, collega's, klasgenoten, familieleden en krachten in het sociaal domein.

Daarvoor is op lokaal, individueel en landelijk niveau nog veel nodig: u kunt dit stimuleren.

Lokaal: 113 heeft een wetenschappelijk onderbouwde aanpak voor effectief lokaal suïcidepreventie beleid. Hier is bij gemeenten veel behoefte aan, de eerste gemeenten werken er al mee.
→ Zorgt u voor structureel voldoende middelen voor een effectieve aanpak?

Individueel: Bij 113 zorgen we voor een 24/7 gratis bereikbare hulplijn. De hulpvraag groeit jaarlijks met zo'n 20%, dat bedreigt de bereikbaarheid.
→ Zorgt u voor structureel voldoende middelen?

Landelijk: Het kabinet staat achter (mentale) gezondheid in alle domeinen. Dat zijn ook suïcidepreventie-maatregelen voor bijv. hoog risicogroepen.
→ Roept u op tot het integreren van suïcidepreventiebeleid in andere beleidsterreinen?

Zet integrale suïcidepreventie in uw verkiezingsprogramma, bijvoorbeeld:
→ Implementeer de Wet integrale suïcidepreventie via ministeries en gemeenten.
Houd de hulplijn bereikbaar. Zorg voor voldoende middelen.

Meer weten? Neem contact op met Femma Pais, tel. 06 46 909 284 of mail: f.pais@113.nl.

Met vriendelijk groet,

Monique Kavelaars
Bestuurder 113 Zelfmoordpreventie

113 Zelfmoordpreventie
AHTC, B toren 5e verdieping
Paasheuvelweg 25
1105 BP Amsterdam

+31 (0)20 3113 883
info@113.nl
113.nl

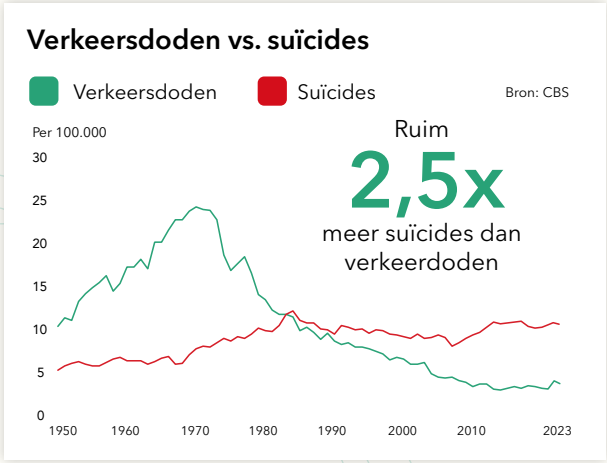
KvK 17 23 75 27
IBAN NL40 RABO 0136 0505 65

Integrale suïcidepreventie: doen wat werkt

Gemiddeld
5
zelfdodingen
per dag
1.849 in 2024
Bron: CBS

Doodsoorzaak **nummer 2** onder mensen van
15 - 64
jaar

Iedere zelfdoding raakt gemiddeld
135
mensen (per jaar meer dan 250.000)

Achtergrond

Elke dag overlijden gemiddeld 5 mensen eenzaam en radeloos suïcide in Nederland. Jaarlijks zijn dat bijna 1.900 mensen. Dat zijn ruim 2,5x zoveel doden als bij verkeersongevallen. Suïcide is de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren van 10 tot 30 jaar. Het verdriet van een suïcide raakt zo'n 135 mensen, dat zijn per jaar meer dan 250.000 mensen, vergelijkbaar met het aantal inwoners van Eindhoven. Van alle mensen die overlijdt door zelfdoding was 60% niet in zicht van de geestelijke gezondheidszorg. Maar die zijn wel in beeld bij óns allemaal.

Voor de wet had
86%
van de gemeenten nog **géén** suïcidepreventie beleid

186.320
hulpvragen bij 113 in 2024

Subsidie ijken op gem. groei 20% per jaar bij streven van 95% bereikbaarheid.

Ruim
700.000
Nederlandse huishoudens hebben problematische schulden

Mensen met schulden hebben
2x
zo vaak suïcidale gedachten als mensen zonder schulden

Doodsoorzaak **nummer 1** onder
jongeren
van 10 tot 30 jaar

1 op de 2
heeft de huisarts nog gezien in hun laatste maand

4 op de 10
suïcides is door mannen tussen de **40 - 70** jaar

60%
suïcides niet in beeld van zorg

Implementeer de Wet integrale suïcidepreventie: **doen wat werkt**

Per 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidepreventie in werking. Deze wet is met brede steun aangenomen. Nu komt het aan op doen wat werkt: de wet moet van papier naar praktijk. Dat doen we samen: lokaal, individueel en landelijk.

Met uw steun sinds de verkiezingen van 2023:

1. Suïcidepreventie als publieke taak in de wet
2. Nieuwe Landelijke Agenda Suïcidepreventie in de maak
3. Hulplijn 113 volledig gratis (maar niveau middelen niet duurzaam)

Lokaal

Gemeenten hebben effectief suïcidepreventiebeleid

- Veel gemeenten gaan voortvarend aan de slag met lokaal suïcidepreventiebeleid.
- 113 heeft een wetenschappelijk onderbouwde, effectieve aanpak: lokaal actienetwerk bouwen, publiekscampagne, trainen professionals, etc.
- Om alle gemeenten goed aan de slag te laten gaan met een effectieve aanpak, is meer nodig dan de €10 miljoen die er nu is.
- Zorg voor €20 miljoen extra.

Maak voor gemeenten een effectieve aanpak van suïcidepreventie mogelijk

Individueel

Een 24/7 bereikbare hulplijn

- De wet schrijft een 24/7 gratis bereikbare hulplijn voor.
- De hulpvraag groeit jaarlijks zo'n 20%.
- Het streven naar 95% bereikbaarheid staat in de wetsbehandeling.
- Houd dat aan bij het bepalen van de hoogte van de financiering.
- En zet blijvend in op innovatie van de hulplijn.

Houd hulplijn 113 bereikbaar, ook bij groei

Landelijk

Ministeries hebben beleid suïcidepreventie

- Mobiliseer de kracht van 18 miljoen buren, collega's, klasgenoten, familieleden en krachten in het sociaal domein.
- Het kabinet staat achter (mentale) gezondheid in alle domeinen. Dat zijn ook suïcidepreventie-maatregelen voor bijv. hoog risicogroepen. Integreer suïcidepreventiebeleid in andere beleidsterreinen.
- Verstevig bijvoorbeeld beleid voor risicogroepen rondom schulden, pesten en gokken.
- Kijk de komende 3 jaar wat nodig is om te doen wat werkt en pas het Besluit integrale suïcidepreventie daarop aan.

Elk ministerie neemt maatregelen voor preventie van suïcides

Ook voor suïcidepreventie doen wat werkt

Oproep van 113:

1. **Zorg voor voldoende structurele middelen voor gemeenten**
   → maak voor gemeenten een effectieve aanpak van suïcidepreventie mogelijk
2. **Houd hulplijn 113 bereikbaar**
   → zorg voor voldoende middelen om jaarlijkse groei van 20% aan te kunnen
3. **Veranker suïcidepreventie in alle beleidsterreinen**
   → elk ministerie neemt maatregelen voor preventie van suïcides

Een wet verandert de wereld niet vanzelf. 113 zorgt voor een effectieve lokale aanpak van suïcidepreventie. 113 zorgt voor een hulplijn die 24/7 bereikbaar is, maar de hulpvraag groeit (te) hard.

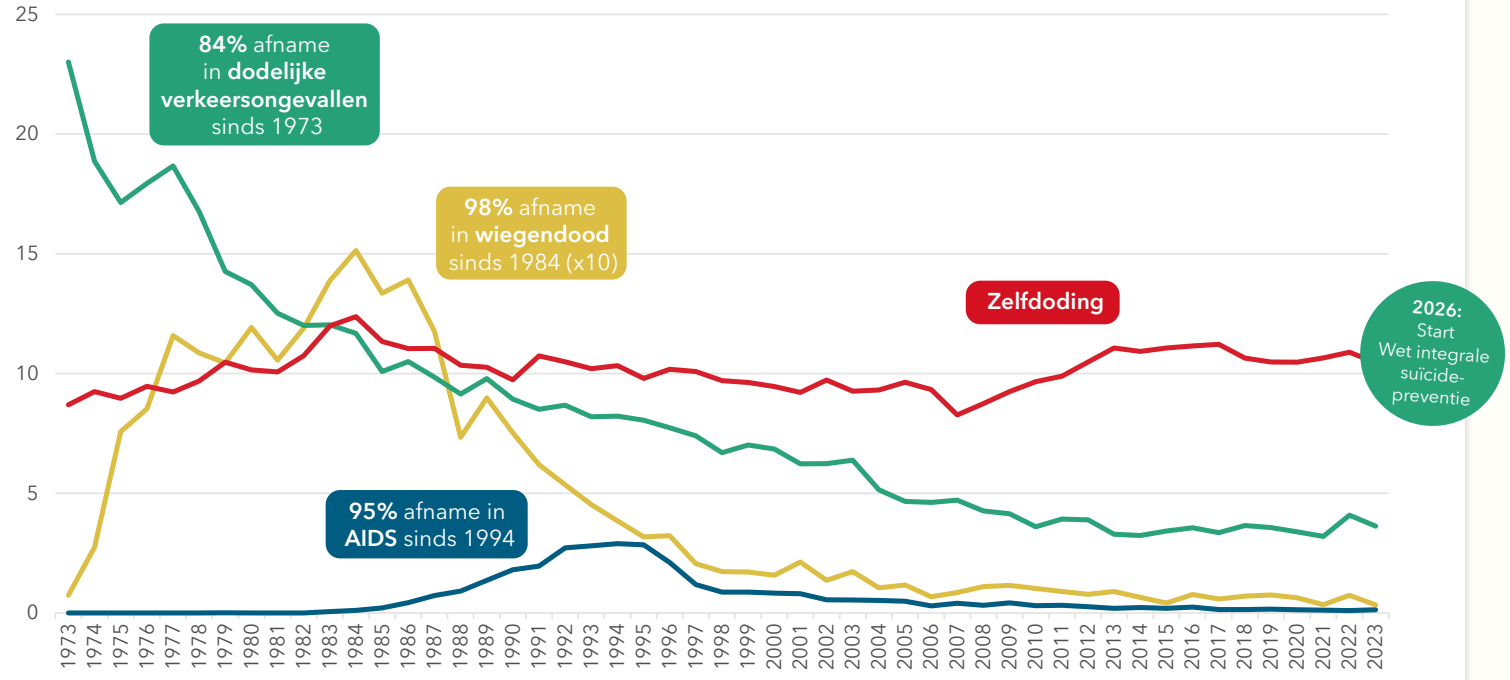
Zorgt u voor structureel voldoende middelen?

Financiën

€ 20 miljoen extra voor lokaal beleid
€ 2 miljoen groei hulpvraag 113

€ 22 miljoen *jaarlijks*

Het succes van preventie op andere terreinen

Aantal sterfgevallen per 100.000 inwoners (BRON: CBS)

Wat gaat jouw politieke partij doen?

Samen brengen we de wet van papier naar praktijk.
We zijn allemaal onderdeel van de oplossing!

Meer weten of hulp nodig?
Neem contact op met Femma Pais, tel. 06 46 909 284 of mail: f.pais@113.nl.